

Kommunstyrelsens rapport – efter sammanträde 20260601

Pajala vänder underskott – men stora utmaningar kvar när befolkningen minskar

Kommunstyrelsens sammanträde 1 juni behandlade många tunga ärenden. Pajala kommun visar i årsredovisningen för 2025 en tydlig ekonomisk vändning, där underskottet minskat med nästan 30 miljoner kronor på ett år och arbetet med att återställa tidigare minusresultat har påbörjats. Samtidigt konstaterar kommunstyrelsen att den ekonomiska pressen fortsatt är stor – inte minst till följd av minskad befolkning och ökade kostnader i välfärden.

Birgitta Rantatalo (S), kommunstyrelsens ordförande:

“Vi har gjort en av de största ekonomiska vändningarna i modern tid. Vi har bromsat underskotten med nästan 30 mkr på ett år. Helt fantastiskt! Även om vi inte räknat med det så har vi dessutom kunnat påbörja återställning. Men vi ska vara ärliga – de strukturella utmaningarna är stora, inte minst när vi blir färre invånare. Det kräver fortsatt ansvarstagande och förändringsarbete som hela organisationen i samverkan med bland annat förenings- och näringsliv måste ta ansvar för.”

Kraftigt förbättrat resultat – och början på återställning

- Resultatet förbättras från –32 miljoner (2024) till –3,6 miljoner (2025)

Borträknat omvärldsfaktorer som inneburit att värdepapper tappat värde skulle resultatet hamnat på ett litet plus.

- Balanskravsresultatet är **positivt (+0,1 mkr)**
- Kommunen **påbörjar återställning av tidigare underskott**

Det visar att åtgärderna haft effekt och att styrningen stärkts.

Samtidigt: underskott kvar 2026 och finansiella mål nås inte

Den senaste delårsrapporten visar att ekonomin fortsatt är pressad:

- Prognos vid uppföljning jan-april 2026 visar för helåret 2026 ett **betydande underskott**

Prognosen för helåret är fortfarande osäkert i vissa delar men det förändrar inte ansvaret. Vi måste agera tidigt.

- Flera finansiella mål bedöms **inte kunna uppnås**
- Största utmaningarna finns inom socialtjänst och skola

Kommunstyrelsen har därför beslutat att:

- kräva **åtgärder för budget i balans i alla nämnder**

- särskilt följa **kostnadsutvecklingen inom äldreomsorgen**

Befolkningsminskning ökar pressen framåt

Utöver den nuvarande kostnadsutvecklingen står kommunen inför en långsiktig strukturell utmaning:

- Minskad befolkning påverkar **skatteintäkter och statsbidrag**
- Samtidigt kvarstår stora behov i välfärden

“Det beräknade resultatet för helåret innebär att vi inte kan vänta och se, utan agera. Vi blir färre – men uppgifterna blir fler. Nya lagkrav och ökade åtaganden från staten gör att kommunen måste göra mer med mindre. Som exempel kan nämnas den nya socialtjänstlagen, cybersäkerhetslagstiftning, fastighetsnära insamling och övervärtring av uppgifter från andra myndigheter till Överförmyndarnämnd. Det ställer krav på omställning, samverkan, prioriteringar och smartare arbetssätt – utan att vi kompromissar med välfärden” säger Birgitta Rantatalo.

Flera viktiga beslut i kommunstyrelsen

Ny inriktning för bostadsförsörjning

Kommunstyrelsen föreslår nya ägardirektiv för Pajalabostäder för att:

- stärka bostadsförsörjningen
- förbättra möjligheten att rekrytera kompetens
- öka flexibiliteten i bostadsbeståndet

Fördelning av vindkraftsmedel till föreningsliv

- Närmare 1 miljon kronor för att stärka föreningslivet

En strategisk investering i det som bygger ett starkt samhälle. Föreningslivet är en nyckel för både livskvalitet, inflyttning och kompetensförsörjning – och där spelar vindkraftsmedlen en viktig roll.

Fokus på socialnämndens ekonomi

Kommunstyrelsen betonar:

- behov av **bättre kostnadskontroll**

- fortsatt uppföljning av bemanning och ekonomi
- krav på ytterligare analys av kostnadsutvecklingen

Tecken på förbättring i skolan

Trots ekonomiska utmaningar ser kommunstyrelsen:

- minskad negativ avvikelse mot budget samt nettokostnadsavvikelsen ('överkostnader') har minskat med 2 mkr (år 2025 jmf med 2024)
- pågående åtgärdsarbete i verksamheten

AVSLUTNING

"Vi har visat att vi kan vända utvecklingen – det är ett styrkebesked. Men vi är inte i mål. Det krävs fortsatt långsiktigt och förankrat omställningsarbete."

— Birgitta Rantatalo, kommunstyrelsens ordförande

